

Streuvels, Stijn (1971), *Volledig werk IV. s.l., Orion.*

DE BLIJDE DAG (1909)

Dit is van al de 'grote' werken van Streuvels, samen met *Beroering over het dorp*, het enige dat ik geslaagd vind, al is er spijtig genoeg toch een maar.

Het is de enige roman (toch zo'n 130 bladzijden) die ik op een avond uitgelezen heb. Het verhaal is spannend, heeft mijn ergernis opgewekt over wat die nonnen vroeger de weeskinderen allemaal aangedaan hebben, er zijn maar weinig natuurbeschrijvingen en de meeste zijn functioneel, bijvoorbeeld tijdens de picknick met de nonkel. Het geheel zou hier en daar iets korter mogen, maar het valt wel mee. Naar het einde toe wordt het zeer spannend. Je kunt niet stoppen met lezen. Helaas is het slot een tegenvaller. Hélène Grisar, het hoofdpersonage, wordt na haar vlucht terug naar het weeshuis gebracht en berust voortaan in haar lot. Dat komt niet geloofwaardig over en het lijkt wel alsof Streuvels, na zijn striemende en zeer terechte kritiek op weeshuizen en nonnen, gas terugneemt om zijn positie als katholieke schrijver in Vlaanderen niet kwijt te spelen.

Ook hier een personage dat een dwanggedachte ontwikkelt: vluchten. Ook hier weer niets dan slechte mensen. De nonkel is een komediant, de nonnen zijn sowieso monsters, maar zelfs de vermeende trouwe vriendin Eveline is doortrapt, evenals de twee meisjes die op het einde met Hélène en Eveline ontvluchten, maar ervandoor gaan met het geld.

Al met al is het een aangrijpend verhaal. Een felle aanklacht tegen de manier waarop weeskinderen nog rond de eeuwwisseling opgesloten werden en gedrild werden tot robots. Je voelt op elke bladzijden Streuvels' verontwaardiging daarover en dat siert hem. Alleen spijtig dat hij op het einde zoveel gas terugneemt en het weeshuis plotseling afschildert als een warm oord waar men goed behandeld wordt. Hij had, met minder eigenbelang, een tweede Cyriel Buysse kunnen worden.

Dit is de beste 'grote' roman die ik van Streuvels gelezen heb, maar het slot is dik tegengevallen.

Philip Vermoortel

04-2021